

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
_____ 2022 року, протокол № ____.

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

_____ 2021 року

м.п.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
з навчальної дисципліни
«ПОЛІТОЛОГІЯ»
для підготовки фахівців на першому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю
281 Публічне управління та адміністрування
за денною формою навчання**

РОЗРОБНИК:

Завідувач кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання, доктор філософських наук, професор
23 серпня 2022 року

Леонід ВИГОВСЬКИЙ

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання
23 серпня 2022 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри, доктор філософських, професор
23 серпня 2022 року

Леонід ВИГОВСЬКИЙ

Декан юридичного факультету, кандидат юридичних наук
_____ 2022 року

Віктор ЗАХАРЧУК

Деканеса факультету управління та економіки, кандидатка економічних наук, доцентка
_____ 2022 року

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
_____ 2022 року, протокол № ____.

Перша проректорка, голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка
_____ 2022 року

Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

Стор.

1.	Опис навчальної дисципліни		1
2.	Заплановані результати навчання		2
3.	Програма навчальної дисципліни		4
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни		9
	4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	9
	4.2.	Аудиторні заняття	10
	4.3.	Завдання для самостійної роботи студентів	10
5.	Методи навчання та контролю		10
6.	Схема нарахування балів		10
7.	Рекомендована література		11
	7.1.	Основна література	11
	7.2.	Допоміжна література	11
8.	Інтернет джерела		14

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	
2.	Код і назва спеціальності	–	
3.	Назва спеціалізації	–	відсутня
4.	Назва дисципліни	–	Політологія
5.	Тип дисципліни	–	Обов'язкова
6.	Код дисципліни	–	ОДЗП 1.1.2.
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	другий
10.	Семестр	–	третій
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	3/90
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	40
	% від загального обсягу	–	45,7
	лекційні заняття (годин)	–	30
	% від обсягу аудиторних годин	–	62,5
	семінарські заняття (годин)	–	10
	% від обсягу аудиторних годин	–	37,5
	самостійна робота (годин)	–	57
	% від загального обсягу	–	54,3
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	2,8
	самостійної роботи	–	3,4
	3) заочна форма навчання:		відсутня
	аудиторні заняття (годин)	–	
	% від загального обсягу	–	
	лекційні заняття (годин)	–	
	% від обсягу аудиторних годин	–	
	семінарські заняття (годин)	–	
	% від обсягу аудиторних годин	–	
	самостійна робота (годин)	–	
	% від загального обсягу	–	

тижневих годин:	
аудиторних занять	–
самостійної роботи	–
12. Форма семестрового контролю	– екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ОДЗП 1.1.6. Історія української культури; ОДЗП 1.1.8 Соціологія.
2) супутні дисципліни	– ОДЗП 1.1.1.Філософія; ОДЗП 1.1.9. Загальна психологія.
3) наступні дисципліни	– ОДПП 1.2.19 Конфліктологія
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<u>Загальні компетентності</u> ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК-3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-6. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення. ЗК-8. Здатність працювати як автономно, так і у команді. ЗК-12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). <u>Спеціальні компетентності</u> СК-4. Уміння самостійно здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародного права, визначати наукові проблеми, нерозроблені або недостатньо розроблені у відповідних науках та міждисциплінарних дослідженнях, готувати наукові тексти про проміжні та кінцеві результати досліджень, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень. Здатність розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, форми та способи їх реалізації, типи та види міжнародних акторів, їх роль в сучасних міжнародних відносинах та міжнародній політиці.
Результати навчання	ПРН-1. Здатність демонструвати знання та глибоке розуміння фактів, джерел, принципів, доктрин, теорій, механізмів, пов'язаних із явищами та процесами у міжнародному середовищі. ПРН-2. Здатність демонструвати знання та глибоке розуміння фактів, джерел, принципів, доктрин, теорій, механізмів, пов'язаних із явищами та процесами у міжнародному середовищі. ПРН-4. Уміння здійснювати комплексний аналіз та оцінку правових ситуацій з урахуванням юридичних, соціальних, політичних та інших факторів. ПРН-7. Здатність до самостійної та групової роботи, отримання прийняттого результату в умовах обмеженого часу. ПРН-11. Уміння вести формальну та неформальну ділову бесіду у

**Після завершення вивчення дисципліни
здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:**

1. Знання

(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)

- 1.1) знати сутність політики як явища соціального і духовного буття людини, її специфіку і місце в системі культури;
- 1.2) володіти теоретико-методологічними засадами політичної науки, категоріями, поняттями й законами політології;
- 1.3) розуміти причини еволюції політичних систем, переходу від авторитарно-тоталітарного режимів до демократичних;
- 1.4) описувати генезу політики в історії людства і України, історію розвитку зарубіжної політологічної думки та специфіку становлення політології в Україні;
- 1.5) знати особливості феномена політичного лідерства; політичні системи сучасності, політико-правові режими, державу як суб'єкт політики, політичні партії, суспільні рухи та організації;
- 1.6) знати вимоги основних вітчизняних та міжнародних нормативно-правових актів у політичній сфері;

2. Розуміння

(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)

- 2.1) визначати теоретичні, духовні, прикладні та інструментальні компоненти політичного знання, їх роль і функції в підготовці політичних рішень, у забезпеченні особистого внеску до суспільно-політичного життя;
- 2.2) визначити показники позитивної еволюції (чи кризи) політичної влади в сучасному суспільстві;
- 2.3) інтерпретувати докорінні зміни, що відбуваються у сучасних політичних системах, а також зміни у практичному ставленні людей до себе та до суспільства;
- 2.4) обговорювати роль та значення застосування знань з політології у процесі здійснення соціальних перетворень, і зокрема, діяльності у сфері політико-правової держави;
- 2.5) класифікувати вимоги до рівня політичної компетенції осіб, які займаються практичною діяльністю у політико-правовій сфері;
- 2.6) пояснювати сутність соціально-політичних проблем у сфері функціонування політичної системи, дискутувати і надавати практичні рекомендації з приводу можливих шляхів їхнього подолання;
- 2.7) обґрунтовувати вплив політичної компетентності особистості на її здатність до прийняття осмислених рішень у соціальній та професійній діяльності, особистому житті.
- 2.8) усвідомлювати геополітичну обстановку та основні процеси міжнародного політичного життя, місце, роль і статус України в сучасному політичному світі;

3. Застосування знань

(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)

- 3.1) володіти методом аналізу, діагностики і прогнозування політичних явищ, процесів та подій у контексті досягнень сучасної політичної науки;
- 3.2) аналізувати владу як субстанцію політики й засіб управління соціальними процесами;
- 3.3) застосовувати знання з політології для підвищення власної професійної

компетентності, навичок критичного мислення, подолання соціальних стереотипів в оцінці політичного життя країни;
3.4) формулювати й відстоювати власну політичну та правову позицію, працювати в умовах політичного плюралізму, сприяти толерантності й гармонізації всіх політичних зв'язків і міжпартійних відносин;
3.5) використовувати прийоми і методи політико-правового дослідження, розпізнавати конкретні можливості їх прикладного застосування.
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) аналізувати тенденції розвитку сучасної політології, виокремлювати політичні технології та комунікації, необхідні для діяльності в межах правової спеціальності роботи;
4.2) аналізувати результати виборчих процесів, прогнозувати зумовлені ними зміни у процесі функціонуванні державної влади;
4.3) оцінювати рівень політичної свідомості та політичної культури громадян України;
4.4) розрізняти види політичних технологій та політичних комунікацій та оцінювати рівень їх маніпулятивності та ефективності;
4.5) аналізувати місце і роль України в міжнародних політичних відносинах.
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) поєднувати елементи політологічних знань разом з метою розуміння політичної системи суспільства як цілісної соціальної системи;
5.2) інтегрувати та використовувати знання з інших дисциплін при вивченні політології;
5.3) вільно володіти понятійно-категоріальним апаратом політології для застосування політико-правових теорій в інших галузях гуманітарного знання;
5.3) розуміти демократію як принцип та спосіб організації політичної системисуспільства;
5.4) обґрунтовувати роль громадянського суспільства як основи демократичної політичної системи;
5.5) формувати критично-конструктивну позицію стосовно інформації засобів масової інформації про події в країні і за рубежом;
5.6) узагальнювати соціально-політичну важливу інформацію на засадах використання різноманітних джерел.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) оцінювати значення знань тем з курсу «Політологія» для формування високого рівня політичної культури працівника сфери правничої діяльності;
6.2) аргументувати необхідність застосування політологічних теорій та прикладних соціологічних досліджень у сфері політичного життя для подолання соціальних проблем та реформування системи політичної влади в Україні;
6.3) пояснювати сутність основних категорій, понять та законів політології;
6.4) пояснювати відмінності між різними напрямками, течіями та концепціями політології, оцінювати їхній вплив на сучасну соціально-політичну практику;
6.5) оцінювати специфіку політико-владних відносин; орієнтуватися в проблемах легітимності, горизонтального й вертикального розподілу влади;
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) формувати усвідомлене ставлення до сучасного стану розвитку політичної системи

	суспільства як до процесу, зумовленого історичними та соціальними обставинами, що невинно змінюється; внутрішню готовність до соціально-політичних змін, усвідомлення їхньої невідворотності; здатність до прогнозування перспектив політичного розвитку та пошук власного місця у політичній системі суспільства;
7.2)	демонструвати навички пошукової роботи, здатність самостійно планувати та проводити прикладні соціологічні дослідження у політичній сфері, що сприятиме творчій праці в інших галузях навчального процесу і, зокрема в набутті професійних знань та досвіду у сфері політичної роботи;
7.3)	писати есе на актуальні політичні теми, враховуючи складність та багатовимірність світу політики, демонструючи вміння поєднувати й узгоджувати різнопланові тенденції у цій сфері;
7.4)	створювати програму прикладного соціологічного дослідження у політичній сфері, обґрунтовувати вибірку, скласти анкету тощо;
7.5)	обґрунтовувати власну громадянську позицію, налагоджувати взаємодію з професійними політологами та експертами, необхідну для осмисленого розв'язання проблем у сфері системи суспільства.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Політологія як наукова система знань про політику

Політика як соціальне явище. Політика як владні взаємовідносини: регулювання, розподілу, впливу і виконання. Політичні відносини, політична свідомість, політична організація як складові елементи політики. Структура і основні функції політики. Поняття про суб'єкти, об'єкти та засоби політики. Основні концепції політики.

Політологія як наука і навчальна дисципліна. Предмет, об'єкт та функції політології. Категорії, поняття та закони політології. Теоретична та прикладна політологія. Методи політологічного дослідження. Місце і роль політології в системі соціально-гуманітарного знання.

Тема 2. Основні етапи розвитку зарубіжної та вітчизняної політичної думки

Політична думка Стародавнього Сходу. Політичні доктрини античності (Платон, Аристотель, Полібій, Цицерон). Римське право і політика. Основні риси політичної думки епохи Середньовіччя (А. Блаженний, Ф. Аквінський). Політична думка епохи Відродження (Ренесансу). Політичні вчення епохи Реформації. Просвітницько-раціоналістичний період розвитку політичної думки. Громадянська концепція (Ж. Боден, Н. Макиавеллі). Політичні ідеї Нового часу (XVI – XVIII ст.) (Т. Гоббс, Дж. Локк, Ш.Л. Монтеск'є, Ж.–Ж. Руссо). Марксистські погляди на політику. Основні політичні теорії кінця XIX – початку XX ст. Джерела формування української суспільно-політичної думки. Політичні ідеї мислителів княжої доби (IX-XIV ст.). Політична думка в Україні за литовсько-польської доби (XIV-XVII ст.) і козацько-гетьманської держави (XVII-XVIII ст.). Демократично-народницький напрям розвитку української політичної думки.

Тема 3. Політична влада та політичні системи суспільства

Політична влада та її основні риси. Політичний ринок як ринок влади. Джерела та ресурси політичної влади. Об'єкти та суб'єкти політичної влади.

Суверенітет державної влади та її розподіл. Принцип розподілу політичної влади. Ефективність і стабільність політичної влади. Легітимність і криза легітимності державної влади. Система політичної влади в Україні.

Поняття політичної системи. Структура і основні функції політичної системи. Типи політичних систем. Порівняльний аналіз сучасних політичних систем. Політичні режими як спосіб політичного панування. Сутність політичних режимів та їх типи. Характерні ознаки демократичного, авторитарного та тоталітарного політичних режимів. Трансформація політичних режимів. Політична система України: особливості, структура і тенденції розвитку.

Тема 4. Держава як системоформуючий інститут політичної системи суспільства

Влада як соціальне явище. Основні підходи до визначення влади. Поняття держави і її соціальне призначення. Місце і роль держави в політичній системі суспільства. Основні теорії виникнення держави. Основні ознаки та функції держави. Форми політичного правління. Політичний режим, його типологізація. Особливості держави як системоформуючого інституту політичної системи суспільства. Концепція правової держави. Концепція соціальної держави.

Тема 5. Демократія та громадянське суспільство як основа організації політичної системи

Демократія як політичне і правове явище. Історичні витоки теорії та практики демократії. Суть, принципи та основні ознаки демократії. Демократія як спосіб організації та функціонування політичного життя, форма здійснення влади. Форми демократії (безпосередня, представницька та професійна демократія). Основні концепції демократії (класична, ліберальна, соціальна, представницька, плюралістична, елітарна, плебісцитарна, партиципальна та ін.). Особливості становлення та утвердження демократії в Україні.

Громадянське суспільство: поняття, генеза, ознаки. Історичні уявлення про громадянське суспільство. Концепції громадянського суспільства в політичній науці. Передумови формування структур громадянського суспільства. Інститути громадянського суспільства як основа демократичної політичної системи. Співвідношення громадянського суспільства і держави. Особливості формування громадянського суспільства в Україні. «Масове суспільство» як альтернатива громадянському суспільству.

Тема 6. Політичні ідеології та політичні комунікації

Роль ідеології та цінностей в суспільному житті. Політична ідеологія: сутність, структура, типологія та суспільні функції. Основні форми політичної ідеології. Сутність та еволюція лібералізму. Неолібералізм. Консерватизм і неоконсерватизм: їх сутність та еволюція. Соціалізм, соціал-демократизм, комунізм: спільне та відмінне, теоретичні засади, політична практика. Націоналізм і релігійний фундаменталізм як політичні доктрини та їх сутність.

Характер політичної та суспільної комунікації залежно від політичного устрою: тоталітарний, авторитарний, демократичний. Суперечливий характер взаємовідносин політичних партій і засобів масової інформації (ЗМІ). Суспільно-політичні фактори сприяння або обмеження політичної комунікації.

Тема 7. Політичні партії та громадсько-політичні об'єднання як суб'єкти політики

Поняття політичної партії. Політичні партії як основні суб'єкти політики. Політичні партії як інститути політичної системи. Роль та функції партій у суспільно-політичному житті. Партійні системи, їх типологізація. Загальна характеристика основних політичних партій в Україні: загальні і відмінні риси. Труднощі та проблеми партійного будівництва в Україні. Громадсько-політичні рухи та організації: сутність, ознаки, структура та основні форми їхньої участі в політичному житті. Типологія та функції громадсько-політичних рухів. Розвиток громадських об'єднань в Україні. Умови трансформації політичних рухів у політичні партії.

Тема 8. Вибори як політичний інститут. Основні виборчі технології

Вибори як політичний інститут. Выборча кампанія як елемент політичного процесу в боротьбі за владу, стратегія управління, сукупність технічних засобів і тактичних процедур. Основні принципи функціонування виборчого права. Структура виборчої системи. Типи виборчих систем. Выборчі технології: сутність та різновиди. Сучасні тенденції розвитку виборчих технологій: формування метатехнологій нового типу, поширення маніпулятивних технологій, «медіатизація» та «інтернетизація» технологічного арсеналу політичних виборів. Выборчі технології як індикатор політичного режиму в Україні.

Тема 9. Політична свідомість та політична культура. Політична еліта і лідерство

Політична культура як суспільне явище. Поняття, структура та основні функції політичної культури. Політична ідеологія як системоутворюючий елемент політичної культури. Політична свідомість як базовий елемент політичної культури. Рівні функціонування політичної свідомості. Типологія політичних культур. Критерії визначення рівня політичної культури. Політична участь і політична поведінка як діяльні аспекти політичної культури. «Громадянська культура». Політичні субкультури. Специфіка молодіжної політичної субкультури. Політична соціалізація особистості: фази та механізми. Громадська думка як характеристика масової політичної свідомості. Політична культура та політична свідомість сучасного українського суспільства.

Політичні еліти як суб'єкти політики. Сучасні теорії еліт (концепції макіавеллістської школи, ціннісні теорії, концепції демократичного елітизму, ліволіберальні теорії еліт). Циркуляція і селекція політичних еліт. Інститут політичного лідерства. Основні теорії лідерства. Типи політичних лідерів. Функції політичного лідера. Роль політичного лідера в сучасному світі.

Проблеми формування політичної еліти та інституту політичного лідерства в Україні.

Тема 10. Україна в міжнародних політичних відносинах

Світова політика як соціальний феномен. Міжнародна політика: сутність, функції і мета. Суб'єкти та об'єкти міжнародного права. Роль міжнародних організацій у світовому політичному процесі. Засоби зовнішньої політики: політичні, економічні, військові, інформаційно-пропагандистські. Особливості і тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин. Глобальні політичні проблеми сучасності і шляхи їх вирішення. Методи і способи регулювання міжнародних конфліктів. Місце і роль України в сучасній геополітичній картині світу.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ те- ми	Назва теми	Кількість годин												
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1.	Політологія як наукова система знань про політику	7	2	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
2.	Основні етапи розвитку світової та вітчизняної політичної думки	10	4	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
3.	Політична влада та політичні системи суспільства	10	4	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
4.	Держава як системоформуючий інститут політичної системи	7	2	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-

5.	Демократія та громадянське суспільство як основа організації політичної системи	9	4	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
6.	Політичні ідеології та політичні комунікації	10	4	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
7.	Політичні партії та громадсько-політичні об'єднання як суб'єкти політики	11	4	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
8.	Вибори як політичний інститут. Основні виборчі технології.	11	4	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
9.	Політична свідомість та політична культура. Політична еліта і лідерство.	9	4	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
10.	Україна в міжнародних політичних відносинах	6	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
	Всього годин	90	34	10	-	-	46	-	-	-	-	-	-

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.4. Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачена навчальним планом у формі виконання домашньої контрольної роботи.

4.3.5. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдові презентації.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) блицопитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове(у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 4) захист підготовленого звіту про виконання ІНДЗ;
- 5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену. Структура екзаменаційного білету включає три теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Аристотель. Політика (пер. з давньогрецької та передмова О. Кислюка). Київ : Основи, 2003. 239 с.
2. Баранівський В.Ф. Політологія: підр. Київ : Національна академія управління, 2016. 235 с.
3. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. Київ : Основи, 1994. 261 с.
4. Виговський Л. А. Вплив громадянського суспільства на процес утвердження публічної політики в Україні //Актуальні проблеми юридичної науки: збірник тез Міжнародної наукової конференції «Шістнадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 20-21 жовтня 2017 року): [у 2-х част.]. Частина перша. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2017. С. 11-13.
5. Виговський Л.А. Соціологічні дослідження як засіб маніпулятивного впливу на електорат // Управлінські та правові засади забезпечення розвитку України як європейської держави: збірник тез XXV щорічної звітної наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (м. Хмельницький, 18 лютого 2021 року). Хмельницький : ХУУП, 2021. С. 175-177.
6. Донцов Д. Націоналізм. Київ : О. М. Стебеляк, 2011. 255 с.
7. Історія політичної думки: навч. енцикл. словник-довідник для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів : Новий Світ-2000, 2014. 766 с.
8. Історія політичної думки: підр. за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів : «Новий Світ-2000», 2017. 1000 с.
9. Політична система сучасного суспільства: навч. посіб. / В. Мадіссон та ін. Київ : КНУТД, 2015. 183 с.
10. Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для здобувачів вищої освіти ВНЗ I-IV рівнів акредитації / за наук. ред. д-ра політ. н. Н. М. Хоми [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.]. Львів : «Новий Світ – 2000», 2015. 779 с.
11. Політологія: хрестоматія / [Гетьманчук М. П., Грищук О. В., Титаренко Д. М., Сусліков В. Є.] / за ред. Гетьманчука М. П. Львів : ЛьвДУВС, 2011. 600 с.
12. Рябцев Г. Політична система суспільства: навч. посіб. Київ : Психея, 2015. 71 с.
13. Теорія політики: підручник / Денисенко В. М., Бліхар В. С., Требін М. П. та ін. Львів : Ліга-прес, 2015. 668 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Бережна К. Принципи організації та функціонування інститутів влади в Європейському Союзі та Україні: порівняльно-правовий аналіз. Київ : ЗНУ, 2017. 405 с.
2. Виговський Л.А. Соціологічні дослідження як засіб маніпулювання свідомістю виборців // Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Статистичні методи та інформаційні технології аналізу соціально-економічного розвитку». – Хмельницький, ХУУП, 2018. - С. 81-84.
3. Висоцький О. Ю. Політична влада в Україні: проблеми легітимізації та модернізації. Дніпропетровськ : Інновація, 2012. 130 с.
4. Галуцько В., Базів В. Основні політичні партії молодшої демократичної держави // Український науковий журнал. Освіта Регіону. Політологія. Психологія. Комунікації.

- 2013. – №1. URL: http://www.social-science.com.ua/публікація/987_.
5. Гоббс Т. Левіафан: / пер. з англ. Київ : Дух і літера, 2000. 600 с.
 6. Липинський В. Вступне слово для читачів із ворожих таборів; Листи до братів-хліборобів / за заг. ред. Л. Івшиної. Київ : ПрАТ «Українська прес-група», 2012. 31 с.
 7. Мандзій Л. Методологія дослідження політичної еліти. URL: http://filos.lnu.edu.ua/vistnyk_ist_polit_2.pdf.
 8. Макіавеллі Нікколо. Державець Флорентійські хроніки. Харків : Будинок друку, 2013. 470 с.
 9. Мор Томас. Утопія // Комапанелла Томазо. Місто сонця. Київ : Всесвіт, 2002. 194 с.
 10. Політична влада і опозиція в Україні: порівняльний аналіз із зарубіжними країнами / Ф. М. Рудич та ін. – Національна академія наук України. Київ : ІПІЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2016. 483 с.
 11. Політична система: сучасні проблеми розвитку громадянського суспільства і держави: у 2-х томах / за ред. О. В. Скрипнюка. Національна академія правових наук України. Київ : Логос, 2010.
 12. Політичні інститути і форми правління: проблеми організації та функціонування URL: <http://www.social-science.com.ua/публікація/991>.
 13. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги: В 2 т. Київ : 1994. Т. 1–2.
 14. Рибачук М., Райковський Б. Аналіз концепцій сучасних моделей виборчих систем URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pome/2009_3/PDF/04_R_ybachuk.pdf
 15. Про політичні партії України: Закон України від 16.10.2007 р. № 23 від 16.10.2007 (Документ 2365-14, чинний, поточна редакція – від 26.11.2006, підстава 1540-19) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.
 16. Турченко Ю. ЗМІ як впливовий чинник реалізації політичного процесу URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pome/2009_4/PDF/12_Turchenko.pdf.
 17. Фукуяма Ф. Великий крах: людська природа і відновлення соціального порядку / пер. з англ. В. Дмитрук. Львів : Кальварія, 2005. 376 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nbuv.gov.ua/
3. Національна історична бібліотека України: // <http://www.dibu.kiev.ua/>
4. Національна парламентська бібліотека України // <http://www.nplu.org/>
5. <http://gumer.info>
6. <http://politics.ellib.org.ua>
7. <http://politologa.net>